

VLAAMS VEEN

Herstel van de Ecosysteemdiensten
van een
ondergewaardeerd landschapstype

Dieper in het moeras zinken

het moeras insturen

clean the swamp

Voor de meeste mensen
zijn venen en moerassen
maar goed voor één ding

A wide-angle photograph of a peat bog. The foreground and middle ground are filled with rows of cut peat blocks, laid out in neat, parallel lines to dry. The peat is a deep reddish-brown color. In the background, there are more rows of peat blocks and some green trees under a clear, light blue sky. The text is overlaid on the image in a white, bold, sans-serif font with a blue outline.

Later zag men meer
economisch perspectief:
*In het veen kijkt men niet op
een turfje*

Wat zijn venen?

Venen zijn natte ecosystemen waar de afbraak kleiner is dan de productie. Bijgevolg stapelt zich organisch materiaal op. Een bodem wordt als veen geclassificeerd wanneer hij meer dan 30% organische stof bevat

Rospuda valley

<https://pracownia.org.pl/pracownia-aktualnosci>

ECOSYSTEEMDIENSTEN VAN VENEN

Ze slaan veel water op

Zwarte Beek, Vlaanderen

Ze slaan veel koolstof op

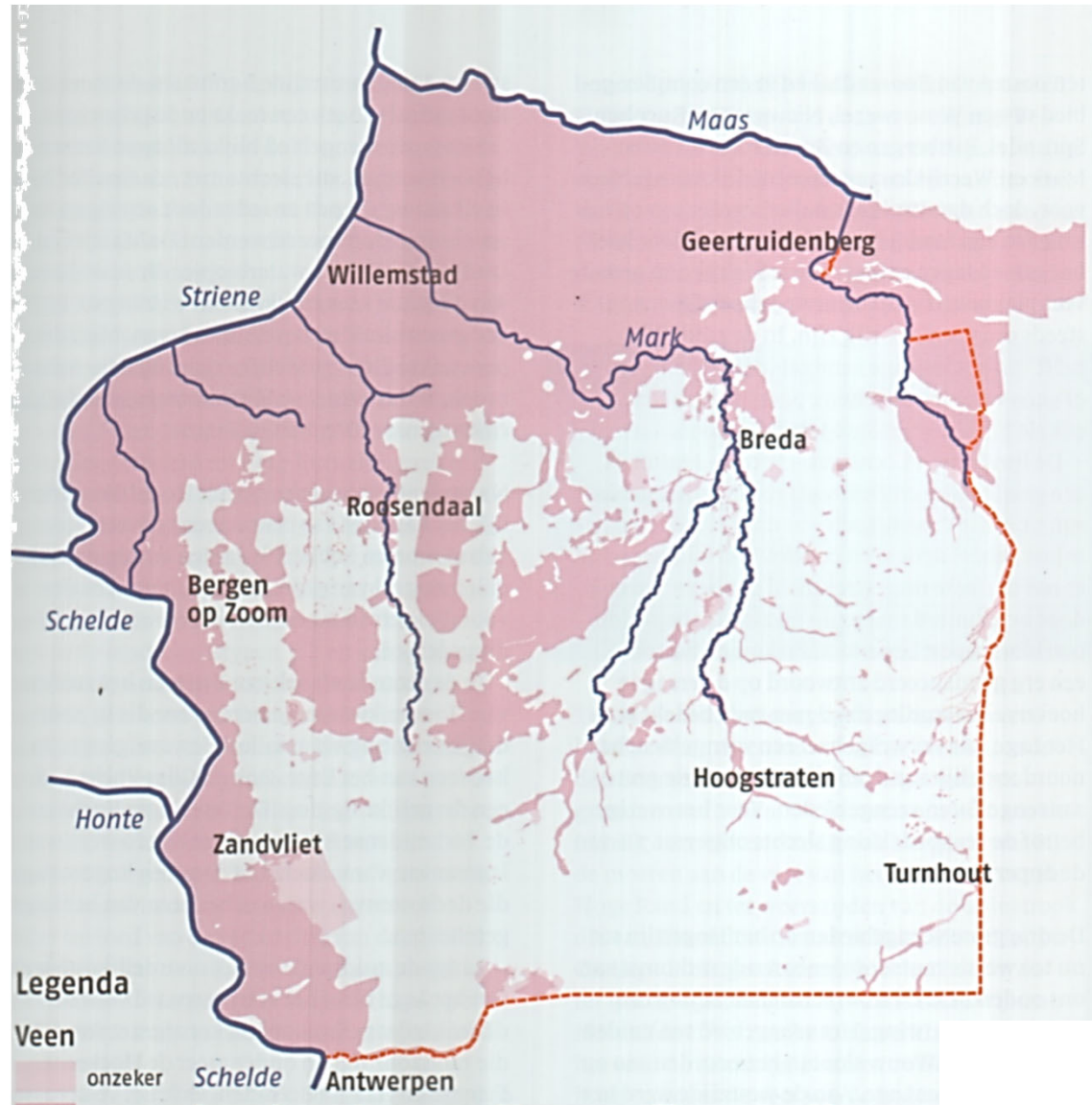
Peat accumulation rate =
1mm/year (mean)

Venen slaan ongeveer 1/3 van alle terrestrische koolstof op, op 3 % van het aardoppervlak. Dat is evenveel als alle bossen samen (op 30% van het aardoppervlak)

Ze hebben een hoge biodiversiteit

Wat is de toestand van de overgebleven venen?

Vrijwel alle overgebleven venen lijden aan **ontwatering**

Vrijwel alle overgebleven laagvenen lijden aan **ontwatering**

Voormalig veenoppervlak

Effecten:

- Bodemzakking
- Enorme broeikasgasemissies
- Oppervlaktewater vervuiling
- Verlies van specifieke biodiversiteit

Beieren: 3 m verlies
sinds 1836

UK: 4 m verlies sinds
1870

Een voorbeeld: de situatie in het
oudste natuurreservaat van
Vlaanderen, De Zegge

Kleine nete

Kanaal Bocholt-Herentals

1890

De huidige situatie is sterk veranderd

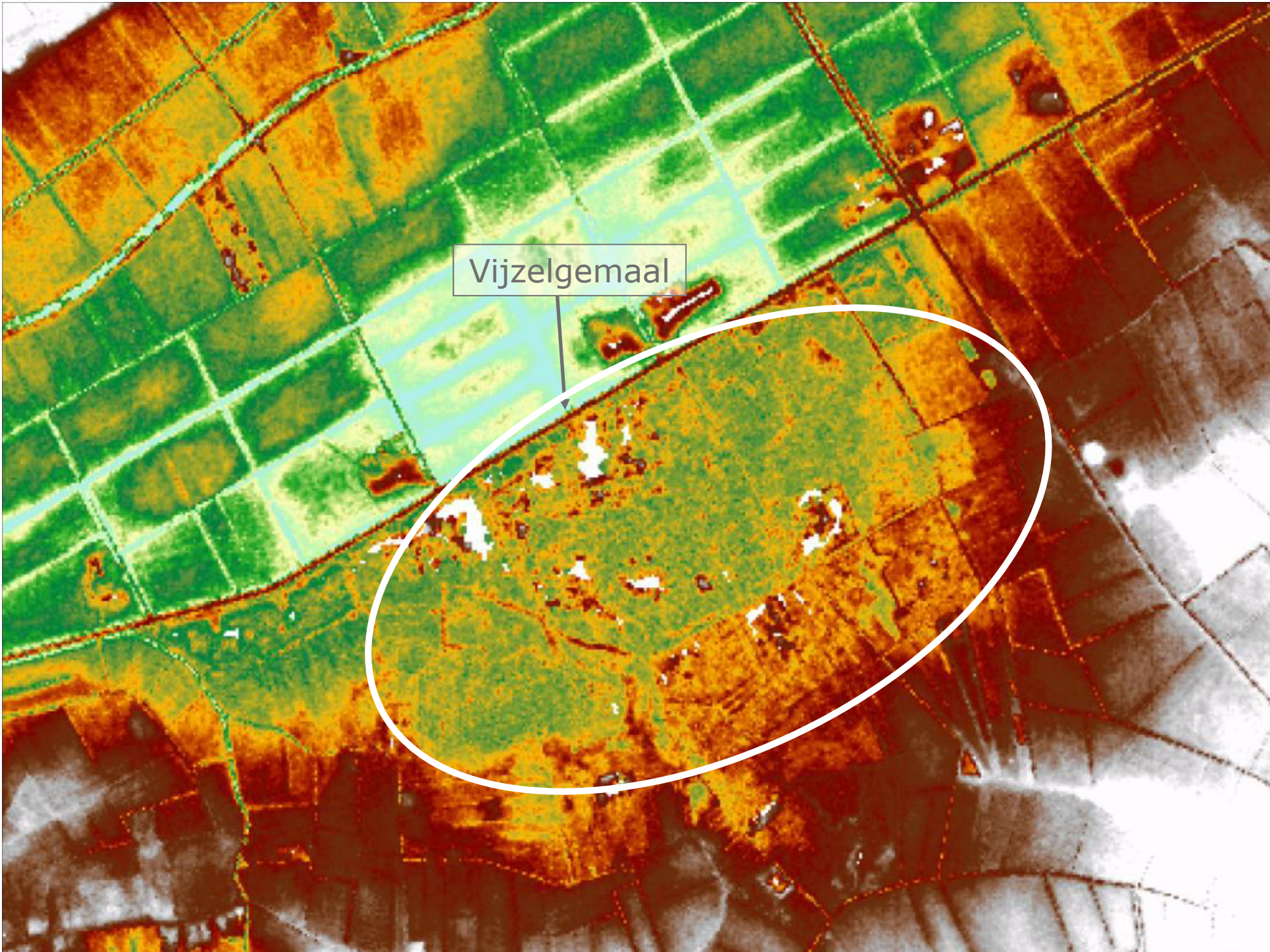
Zegge

© 2019 Google

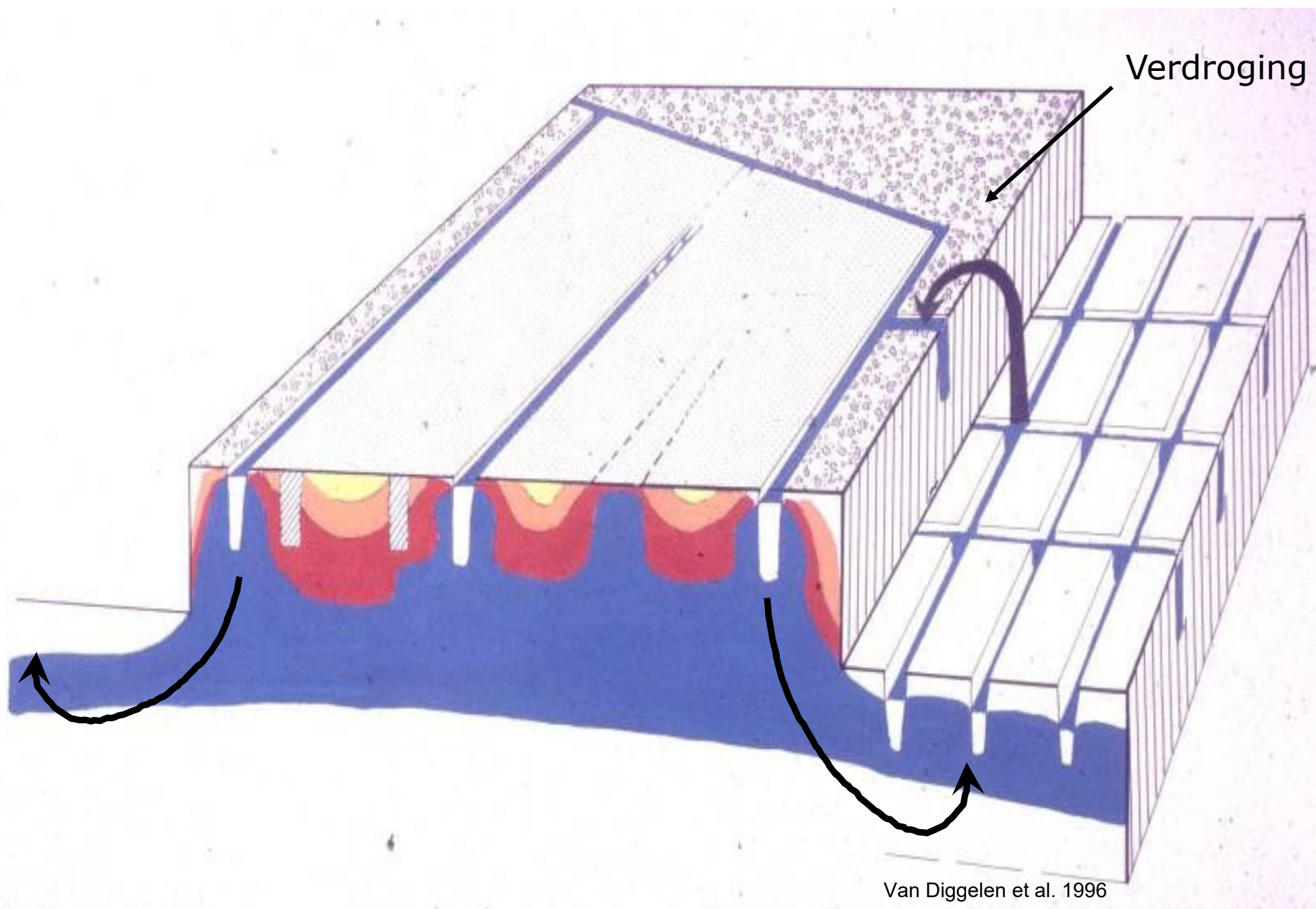
2020

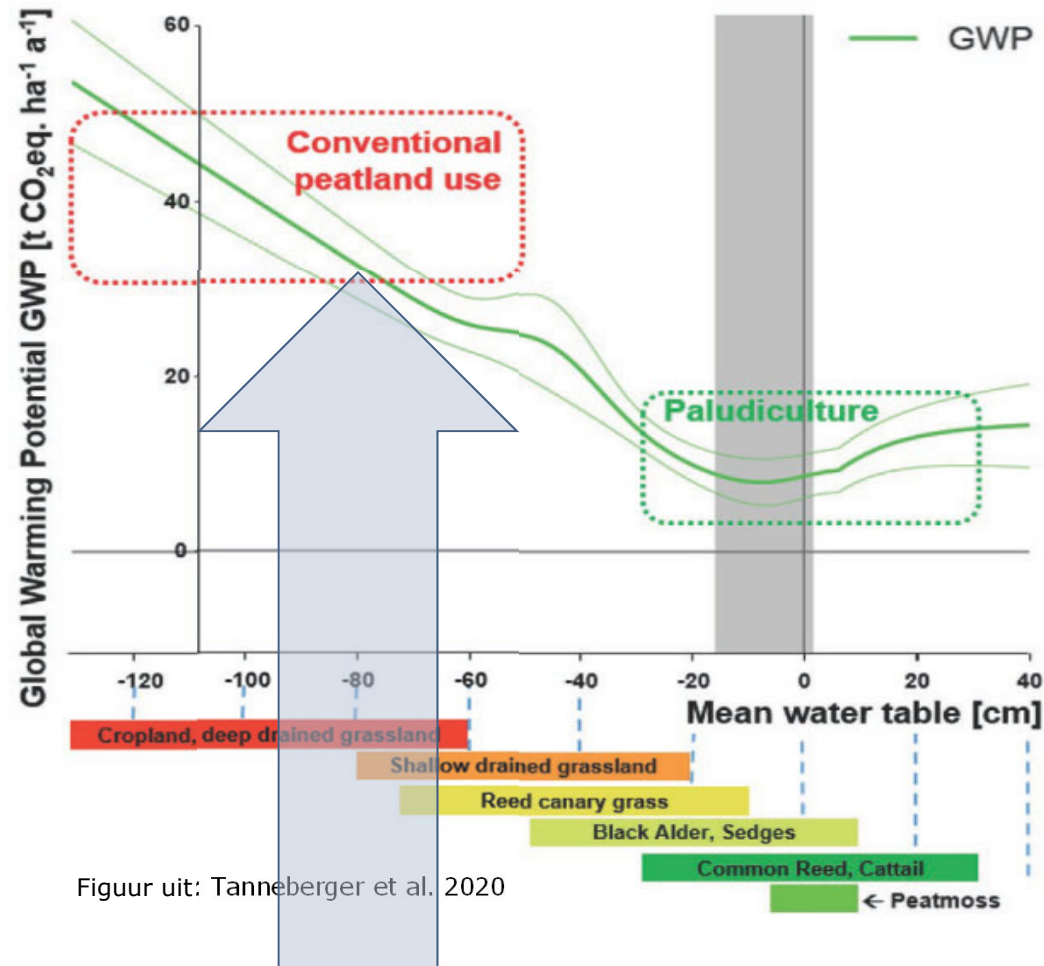

Vijzelgemaal

De Zegge is een zgn. "peilhorst" geworden

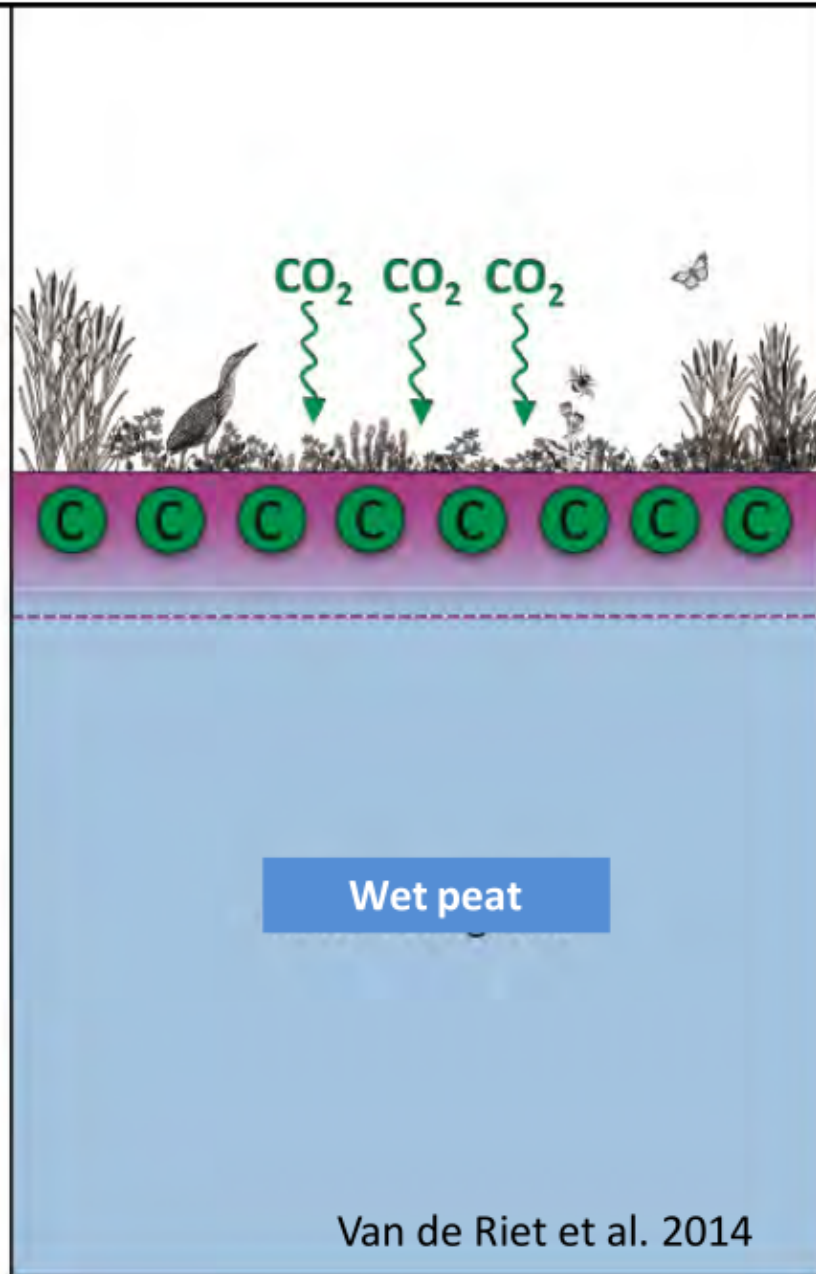
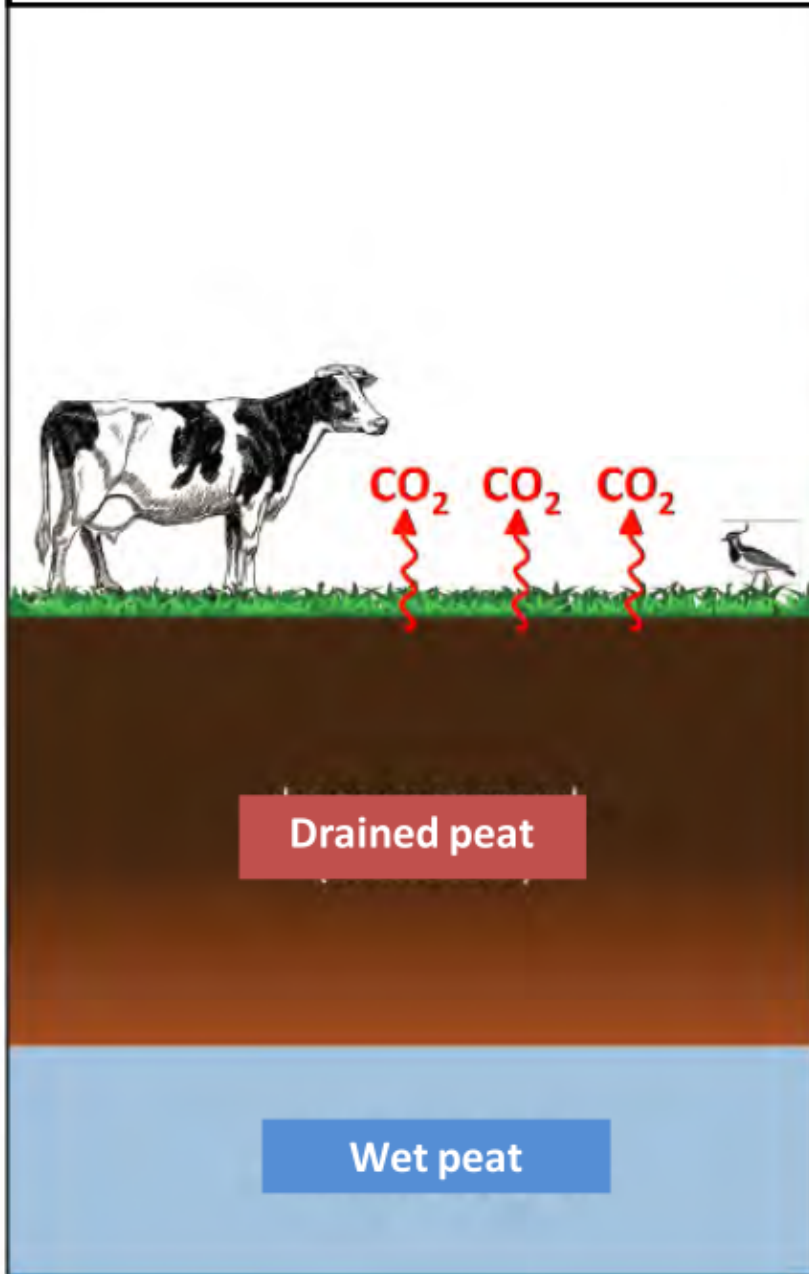
BROEIKASGASEMISSIES VANUIT VEENGROND

Geschatte emissies vanuit polder ten noorden van De Zegge: 30-40 T $\text{CO}_2\text{e} / \text{ha} / \text{jr}$ = 150.000- 200.000 km met een middenklasse auto...

Wat kunnen we daar dan aan doen?

Maar we kunnen niet alle ontwaterde veengebieden vernatten en tot natuureservaten omvormen

Een milieuvriendelijk alternatief is
Paludicultuur of natte landbouw

Lisdodde aanplant op vernat veen in Beieren

Bijvoorbeeld productie van isolatieplaten op basis van lisdodde...

Conclusies

- Behoud en herstel van Vlaamse veengebieden is uiterst urgent. Dit impliceert bescherming van *alle* niet-ontwaterde venen en vernatting van *alle* gedraineerde gebieden
- Dit verschaft ons *tijd* om andere essentiële klimaatmaatregelen te nemen en uit te voeren